

خراپکردنی ناستی مرځی ژهځلاتی و ژئاوایی؟ زانا رځزاق

سرځ تا پش هځموو شتک چونک کځمځگځی ئځم کځمځگا کانی ژهځلاتی لځگځل کځمځگانی ژئاوایی ، پش ئځوی ئو دوو بځرځی بځووی یځکتردا بکرا بانو ، دځبوا یځ کځسانځک هځموو کځمځگا کانی ژئاوا ، ژیانیان ، سیستم و هځموو شتک کانی تریان بځ ئځم بځش وځیځکی زانستی و ځاستی باس کردبا ، بځهځمان ش وځش ئځوانیش هی ژهځلاتی هی ئځمځیان بځ مرځفځکان و کځمځگا کانی خځیان بځهځمان ش وځ باس کردبا جگځ لځو ش دځبوا یځ دوو کځمځگا دوو کځمځگا کځ بځووی یځکتردا دځکرځو ، یان لځکنزیک دځبنو ، دځبوا یځ ئځو ش وایان کردبا ، بځ ئځوی سرځ تا وځنځیځکی ځاستځقینځی هځردوولا چووبا ناستی مرځفځکانی کځمځگا کان جگځ لځو ش هځر بوارځک و بوارانځک ئو کرا بایځ .

لځرځدا بځداخ وځ کځسانځک لځ هځردوو بځرځی ژهځلاتی و ژئاوایی ، پش ئځوی باسی شتک کان بځ زانستی بځ مرځفځکانی خځیان بکځن ، هاتوون تځنیا شتانځکیان باس کردوو کځ خراپن ئځو ش لځ هځموو وځاتځکان هځیځ ، یان بځبځین زیاتر ئامرازانځک و کځسانځک زیاتر ئو ځووداوانځی باس کردوو کځ خراپوون خځشی تځنیا خراپوون لځکځمځلگا کان نیځ باشوون و کاری باشوونیش زځرځ .
بځ نمونځ :

لځ میدیا و ئامراز کانی تری ځاگځ یانندن تځقینځو و کاری تیرځری بځ ژئاوایځکان باس کراو ، کاتځکیش کځسځکی عځرځب قیدیهځیځکی کځمیدی دځکات جانتایځک فځدځداتځ ناو مرځفانځک ، ئووان ځادځکځن ؟!
بځچی؟

چونک لځ ناستی ئووان ئو هځیځ کځ زیاتر ئووانځن کاری تیرځری دځکځن یانی وا وځنځیان بځ کراو و چځتځ نځستیان یان بځش وځیځکی ځوونتر بلځم بینویانځ .

مرځفځکانی هځردوولا یان کځسانځکیان ، پش ئځوی بځووی وولاتانی تر و شتک کانی ئوواندا ئاشنا بځن و لځشیان تځبگځن ئووا سرځ تا بځ ئځوی بځدواداچوون بځ ئسل و ځاستی شتک کاندا بکځن و وځنځیځکی

خراپی ئوانمان چووتە نەستمان ئەمەش بەهەی ئووی کە کەسانەکی
ئەمە ئوشتە خراپەیان باس کردوو یانی لەناو هەموو شتەکانی تر ،
ژیان و سیستەمی حوکمەانی ئوان تەنیا ئوویان باس کردوو ، بەیەش
هەم ئوان هەم ئەمەش لەبووین نابا واکرابایە .

ئیدی خەیی دەرگەت بوترەت هەمان شەو کاتەک تە بوارەک دەرگەیتە
پەشەو ، سود لەشتی وولاتە پەشکەوتوو و ژێئاوایەکان وەردەگری ،
دەرگە و بەکەین کە زەمینەسازی و تەگەشتەکی باش بە ئو بوارە
هەبە ، ئەگەر نا تا ماویەکی زەر لەجیاتێ سودی هەبە زیانەکی زەری
دەرگە هەرۆک ئەستا دەرین ، ئەمەش هەییەکی ئوویە ، دواتر زەرۆک
لەوانەیی ئو کارە هونەری و شتەکانی تریش دەرگەن ، خەیان بەخەیان
بەخراپە لەکارە تەگەشتوون یانی وا دەرگەن کارەکیان ئاواپە ،
خەڵکانەکیش وا دەرگەن کارەکیان ئاواپە .

لەکەتایە کەشدا پە نەستی مەرگەکانی هەردوولاو کەمەلگەکانی پەویستی
بە چاکبوونە ، چاکبوونیش هەرۆک نووسینە کەدا وەتم دەرگە سەرگەتا
مەرگەکانی وولاتەکان و کەمەلگەکان ئاشنای یەکتەربە ، دواتر کاری تر
بەرگەت .